

Perry Link - Người dịch Hoa ngữ sang Anh ngữ
Khánh Đăng - Người dịch từ tiếng Anh sang tiếng Việt
Lời giới thiệu của Perry Link (người dịch từ Hoa ngữ sang Anh ngữ):

Văn kiện dưới đây, gọi là Hiến chương 08 do hơn 300 công dân có tiếng tăm ở Trung Quốc ký, được công bố và viết ra với lòng khâm phục thực sự đối với những người sáng lập ra bản Hiến chương 77 ở Tiệp Khắc, là nơi mà vào năm 1977, hơn hai trăm nhà trí thức Tiệp Khắc đã lập ra một tập hợp công khai, không chính thức gồm những người có cùng mục đích, đoàn kết lại với nhau để tranh đấu cho nhân quyền và dân quyền ở đất nước họ và trên khắp thế giới.

Hiến chương 08 không những kêu gọi cải thiện hệ thống chính trị hiện tại ở Trung Quốc, mà còn kêu gọi chấm dứt một số nét đặc trưng của chế độ, trong đó có quyền cai trị độc đoán, và thay thế bằng một hệ thống được căn bản trên dân chủ nhân quyền.

Những công dân ký tên vào bản Hiến chương 08 bao gồm những người trong chính quyền ở nhiều cấp độ, không chỉ có các nhà hoạt động chính kiến nổi tiếng và giới trí thức khoa bảng, mà có cả các cán bộ trung cấp và thành phần lãnh đạo ở nông thôn. Họ chọn ngày 10 tháng 12, dịp kỷ niệm lần thứ 60 ngày công bố bản Tuyên ngôn Quốc tế Nhân quyền, là ngày để bày tỏ các ý kiến chính trị và phác thảo ra vision kiến cấu trúc và một số nguyên tắc Trung Hoa dân chủ và hợp hiến. Họ đã kiên nhẫn Hiến chương 08 sẽ được dùng như một bản thời tiết cho những thay đổi chính trị của bản ở Trung Quốc trong nhiều năm sắp đến. Những người ký vào bản Hiến chương sẽ tổ chức một nhóm không chính thức để mà với sự ủng hộ thành viên những đoàn kết bằng quy tắc tâm thức để dân chủ hóa, bảo vệ nhân quyền tại Trung Quốc và bên ngoài biên giới quốc gia này.

Hiến chương 08
Linh Bát Hiến Chương

I. LỜI NÓI ĐẦU

Một trăm năm đã trôi qua kể từ khi bản hiến pháp đầu tiên của Trung Quốc được viết ra. Năm 2008 cũng đánh dấu dịp kỷ niệm lần thứ 60 ngày công bố bản Tuyên ngôn Quốc tế Nhân

Quyến, kị niệm lịn th 13 ngày B c t ng Dân ch B c Kinh b bi n m t, và kị niệm lịn th 10 ngày Trung Qu c ký k t b n Công c Qu c T v Các Quy n Dân S và Chính Tr . Chúng ta đang tìn đ n đ p kị niệm lịn th 20 cu c Th m sát Thiên An Môn các h c sinh xu ng đ ng bi u tình ng h cho dân ch . Ng i dân Trung Qu c, là nh ng ng i đã cam ch u các th m ho v nhân quy n và vô s gian nan trong su t nh ng năm tháng này, bây gi g m c nh u ng i đang nhìn th y rõ r ng t do, bình đ ng, và nhân quy n là nh ng giá tr ph qu t c a nhân lo i; và n n dân ch v i m t chính ph h p hi n là khuôn kh c b n đ b o v nh ng giá tr này.

B ng cách tách r i kh i nh ng giá tr này, vi c tìn hành công cu c "hi n đ i hoá" c a chính ph Trung Qu c đã ch ng t là m t th m b i. Chính ph Trung Qu c đã t c đ o t kh i ng i dân quy n làm ng i c a h , phá hu nhân cách, và làm h h ng m i quan h bình th ng gi a con ng i v i nhau. Cho nên chúng ta ph i lên tìn ng h i: Đ t n c Trung Qu c đang đi v đâu trong th k th 21? Có ph i Trung Qu c s t p t c công cu c "hi n đ i hoá" đ i ch đ c tài, hay s đón nh n nh ng giá tr nhân b n ph qu t, tham gia vào cùng v i dòng chính c a các qu c gia văn minh, và xây đ ng m t ch đ dân ch ? Không th nào tránh kh i nh ng câu h i này.

Nh ng tác đ ng m nh m c a Tây ph ng đ i v i Trung Qu c trong th k th 19 đã ph i bày tr n tr i m t h th ng đ c đoán suy tàn và đánh đ u s kh i đ u c a đi u th ng đ c g i là "nh ng thay đ i vĩ đ i nh t trong hàng ngàn năm" cho Trung Qu c. M t "phong trào t l c cánh sinh" đã theo sau, nh ng đ n gi n ch nh m hi n đ i hóa vũ trang và ch y theo nh ng m c tiêu v t ch t theo l i Tây ph ng. Tr n h i chi n th t b i nh c nhã vào tay Nh t B n năm 1895 ch xác minh thêm b n ch t l i th i c a h th ng nhà n c Trung Qu c. Đ tính đ u tiên nh m thay đ i sang m t n n chính tr hi n đ i đã đ n v i nh ng c i cách mùa hè b t h nh năm 1898, nh ng nh ng c i cách này đã b nghi n nát m t cách tàn b o b i nh ng k b o th c c đ oan c a toà án phong ki n Trung Hoa. V i cu c cách m ng năm 1911, khai mào m t n c c ng hoà đ u tiên Á Châu, h th ng phong ki n đ c đoán kéo dài hàng th k cu i cùng coi nh b chôn vùi. Nh ng xung đ t xã h i bên trong đ t n c chúng ta và nh ng áp l c t bên ngoài đã ngăn c n s ra đ i c a nó; Trung Qu c r i vào m t tình tr ng ch p v v i nh ng lãnh đ a c a các s quân và n c c ng hoà tân l p tr thành m t gi c phù du.

S th t b i c a c "t l c cánh sinh" l n c i tìn chính tr đã làm cho cha ông chúng ta ph i suy ng m m t cách sâu xa không bi t có ph i m t "căn b nh văn hoá" đã làm đau đ n t qu c mình hay không. Tr ng thái này làm phát sinh ra, trong Phong trào M ng 4 tháng 5 cu i th p niên (nh ng năm) 1910, cu c tranh đ u cho "khoa h c và dân ch ". Nh ng n l c đó cũng b đ m chìm vì lo n x quân dai đ ng và cu c xâm lăng c a Nh t B n [b t đ u Mãn Châu vào năm 1931] đã đ a đ n cu c kh ng ho ng toàn qu c.

Chiến thắng chiến tranh Nhân dân vào năm 1945 giúp cho Trung Quốc có thêm một cơ hội để tiến đến một nhà nước hiện đại, nhưng việc Cộng sản đánh bại Quốc gia trong cuộc nội chiến đã xô đẩy cộng đồng vào việc thực hiện các nghĩa vụ tài. Nước "Trung Quốc mới" xuất hiện vào năm 1949 tuyên bố rằng "nhân dân làm chủ" nhưng thực ra đã xếp đặt ra một hệ thống trong đó "Đảng nắm một cơ chế quy định". Đảng Cộng sản Trung Quốc chỉ định một quy định kiểm soát tất cả các tổ chức nhà nước và các tổ chức chính trị, kinh tế, xã hội. Với các tổ chức này, cơ máy đã được đặt trên đường đi của nó vô vàn thực hiện nhân quyền, mà trong đó, cùng với nhu cầu khác như chiến dịch Chiến tranh Cánh Huyết (1957), chiến dịch Đại Nhảy Vọt (1958–1960), cuộc Cách mạng Văn hoá (1966-1969), cuộc Thảm sát Thiên An Môn ngày 4 Tháng 6 (1989), sự đàn áp phong trào Duy Quyền Văn Đẳng (1989) [một phong trào nhằm vào mục đích báo về những quy định của cộng dân đã được chính thức công bố trong Hiến pháp Trung Quốc, và tranh đấu cho nhân quyền đã được thực hiện bởi các công nhân quốc tế mà chính phủ Trung Quốc đã ký kết]. Suốt những năm tháng này, người dân Trung Quốc đã phải trả một cái giá vô cùng to lớn. Hàng chục triệu người bị thiêu hủy, và hàng triệu người phải chịu đựng đói kém, bệnh tật và nhân phẩm con người bị chà đạp tàn bạo.

Trong hai thập niên cuối của thế kỷ 20, chính sách "cải cách và mở cửa" của chính phủ đã giúp cho người dân Trung Quốc bắt đầu cải thiện vì nghèo đói và tình trạng chuyên chế được đoán lan tràn khắp nơi trong thời kỳ Mao Trạch Đông. Nó cũng được xem là sự gia tăng rất đáng kể về việc chuyển và tiêu chuẩn đời sống cho rất nhiều người Trung Quốc, cũng như một phần nào đó khôi phục lại tự do và quyền lợi về kinh tế. Xã hội dân sự bắt đầu tiến triển, và nhu cầu tiếng nói rất phổ biến kêu gọi thêm cho quyền lợi và tự do chính trị gia tăng nhanh chóng. Trong khi giới quy định cao chế độ chuyển về hệ thống thị trường và kinh tế thị trường, họ đã bắt đầu chuyển từ hoàn toàn bác bỏ "các quyền con người" sang nhìn nhận một phần nào các quyền này.

Vào năm 1998 chính phủ Trung Quốc đã ký kết hai văn kiện nhân quyền quốc tế quan trọng; vào năm 2004 họ đã sửa đổi hiến pháp để thêm vào câu "tôn trọng và bảo vệ nhân quyền"; và trong năm nay, 2008, họ đã hứa hẹn sẽ xây dựng một "kế hoạch hành động cho nhân quyền trên toàn quốc". Nhưng rất tiếc, họ vẫn giữ các tổ chức chính trị này không vượt ra khỏi giới hạn mà nó được viết lên. Điều thực tế về chính trị, rất dễ nhìn thấy cho mọi người cùng thấy, là Trung Quốc có rất nhiều luật, nhưng lại không được cải thiện bằng luật pháp; họ có một hiến pháp, nhưng không có một chính phủ hợp hiến. Thành phần quy định cao chế độ tiếp tục bám víu vào quyền lợi được đoán và chiến lược bắt buộc hành động nào nhằm vào việc thay đổi chính trị.

Những kết quả rất đáng buồn là quốc gia này tham nhũng lan tràn, một nền pháp trị bị xói mòn, nhân quyền yếu kém, đói khổ suy đồi, tội ác bệ phái, sự bất bình đẳng giữa các giàu nghèo ngày càng gia tăng, sự cướp phá các môi trường thiên nhiên cũng như các môi trường của con người và lịch sử, một danh sách dài về những bất đồng trong xã hội đang trầm trọng, nhất là

trong thời gian gần đây, mối oán thù giữa cán bộ nhà nước và người dân càng thêm sâu sắc.

Những bất công và khủng hoảng này hiện lúc nào hết đang tăng thêm mức độ căng thẳng, và giữa cộng đồng quyên viên yên trí tiếp tục đề nạt và thúc ép mà người dân quyên viên cứ do, dè dặt sợ hãi tài sản và đức độ của họ như phức. Chúng ta chúng ta không có quyên viên trong xã hội—những kẻ yếu đuối, là những người đã bị đàn áp và theo dõi, những người đã phải chịu đựng các hành động tàn ác và thối chí chờ tra tấn, và những người không có mặt để thoát thích đáng nào để phản kháng, không tòa án nào nghe lời kêu nài của họ—đang trở nên hung hãn hơn và có khả năng phát động ra một cuộc xung đột để với một thảm họa khôn lường. Sự tàn bạo của họ thậm chí hiện tại đã tiến đến lúc không thể không thay đổi.

II. NHỮNG NGUYÊN TẮC CỦA BÊN CẠ CHÚNG TÔI

Đây là thời khắc lịch sử cho Trung Quốc, và chúng ta đang treo lơ lửng. Trong khi nhìn lại tiến trình hiện đại hoá chính trị qua hàng trăm năm qua họ của họ, chúng tôi không đồng ý và tán thành những giá trị phổ quát căn bản như sau:

Tự do. Tự do là cốt lõi của giá trị nhân bản phổ quát. Tự do ngôn luận, tự do báo chí, tự do hội họp, tự do lập hội, tự do sáng tạo mình muốn sáng, và tự do bãi công, biểu tình, phản đối cùng với nhiều thứ tự do khác, là những hình thức mà quyền tự do cần có. Không có tự do, Trung Quốc sẽ luôn luôn đứng cách xa những lý tưởng văn minh.

Nhân quyền. Nhân quyền không phải do nhà nước ban cho. Mọi người đều sinh ra với quyền tự do và phẩm cách và tự do. Chính phủ chỉ tồn tại để bảo vệ quyền làm người cho công dân của họ. Việc thi hành quyền lực của nhà nước phải do nhân dân đồng ý. Những thảm họa chính trị liên tục trong lịch sử gần đây của Trung Quốc là hậu quả trực tiếp của việc chế độ cộng quyền bất chấp không xem xét đến nhân quyền.

Bình đẳng. Sự chính trị, phẩm cách, và tự do của tất cả mọi người—bất kể địa vị xã hội, nghề nghiệp, phái tính, di truyền kinh tế, sắc tộc, màu da, tôn giáo, hay lập trường chính trị—đều ngang nhau. Nguyên tắc bình đẳng trước pháp luật và bình đẳng với quyền xã hội, kinh tế, văn hoá, dân sự, chính trị phải được tôn trọng.

Cộng hoà. Nền cộng hoà, chế độ công dân dựa trên quy định của các ban ngành khác nhau của chính phủ và việc tranh đua vì lợi ích công đồng đáp ứng, giải quyết nhu cầu lý tưởng chính trị truyền thống của Trung Hoa "Thiên hạ bình đẳng". Nền cộng hoà cho phép các nhóm lợi ích, các tổ chức xã hội khác nhau, và những người khác nhau các nền văn hoá tín ngưỡng khác biệt, được thực hiện quyền dân chủ trực tiếp và bàn thảo nhóm mục đích tiến đến một giải pháp ôn hoà cho những vấn đề chung trên căn bản tự do, đồng đều, tranh đua ngay thẳng trong việc tham gia vào chính phủ.

Dân chủ. Nguyên tắc cơ bản nhất của dân chủ là người dân làm chủ, và người dân chọn lựa chính phủ cho mình. Dân chủ có những đặc điểm sau: (1) Quyền lực chính trị bắt đầu từ người dân và tính chính đáng của một chế độ bắt nguồn từ người dân. (2) Quyền lực chính trị được thực hiện qua những lựa chọn của người dân. (3) Những người nắm giữ các chức vụ quan trọng chính thức trong chính phủ phải tuân theo các cơ chế xác định qua các cuộc tranh đua bầu cử theo định kỳ. (4) Trong khi tôn trọng ý muốn của đa số, thì phải có cách, tự do và quyền làm người của cơ bản của thiểu số phải được bảo vệ. Một cách ngắn gọn, thì dân chủ là phương tiện hiện đại để đạt đến một chính phủ tốt nhất là "của dân, do dân và vì dân".

Hiến pháp. Hiến pháp là sự cai trị bằng một hệ thống pháp luật và những quy tắc của pháp luật để thi hành những nguyên tắc được ghi rõ ràng trong hiến pháp. Hiến pháp có nghĩa là bảo vệ tự do và quyền lợi của công dân, giải quyết hòa bình và định rõ phạm vi quyền lực chính đáng của chính phủ, và cung cấp cho chính quyền các cơ quan cần thiết để phục vụ cho những mục đích này.

III. NHỮNG ĐIỀU CHÚNG TÔI CẦN VỮ

Chúng tôi nói chung đang suy tàn trên toàn thế giới; Trung Quốc cũng thế, thời kỳ của các hoàng đế và chúa tể đang biến mất. Thời kỳ đang đến khi người cho các công dân làm chủ lấy đất nước mình. Đối với Trung Quốc, con đường để đưa chúng ta ra khỏi tình trạng khó khăn hiện tại là tập thể bắt đầu khái niệm được đoán của việc thu hút vào một "chúa tể" hoặc một "minh quân", và thay vào đó quay sang một hệ thống tự do, dân chủ, và pháp trị, để người tiến đến việc khuyến khích công vũ cho ý thức của các công dân mới, những người xem quyền con người là cơ bản và việc tham dự vào chính sự là một nhiệm vụ. Theo đó, và trong tinh thần của nghĩa vụ này như những công dân có trách nhiệm và tinh thần xây dựng, chúng tôi xin đưa ra những đề nghị sau về việc cải thiện đất nước, về quyền công dân, và phát triển xã hội.

1. Một Hiến Pháp Mới. Chúng ta nên đúc kết lại bản hiến pháp hiện tại, huỷ bỏ những điều khoản trái ngược với nguyên tắc quyền làm chủ phải thu hút vào người dân và biến bản hiến pháp

thành mặt văn kiện báo để m t s cho nhân quyền, cho phép th c hi n quy n l c công c ng, và làm n n t ng cho vi c dân ch hoá Trung Qu c. Hi n pháp ph i là lu t cao nh t trong n c, không th đ b t c cá nhân, phe nhóm ho c đ ng phái chính tr nào vì ph m.

2. Phân Chia Quy n L c. Chúng ta nên xây đ ng m t nhà n c hi n đ i, trong đó vi c phân chia các quy n l p pháp, t pháp, và hành pháp đ c b o đ m. Chúng ta c n có m t Đ o lu t Hành chánh đ đ nh rõ ra ph m vi trách nhi m c a chính ph và ngăn ng a vi c l m đ ng quy n l c hành chánh. Chính ph ph i có trách nhi m đ i v i ng i đóng thu . Vi c phân chia quy n l c gi a các chính quy n đ a ph ng và trung ng ph i tôn tr ng tri t đ nguyên t c quy n l c trung ng là nh ng quy n đ c hi n pháp đ c bi t trao cho, và t t c các quy n l c khác thu c v các chính quy n đ a ph ng.

3. Dân Ch L p Pháp. Thành viên c a các c quan l p pháp t t c các t ng l p ph i đ c l a ch n b ng b u c tr c ti p, và dân ch l p pháp ph i tuân theo các nguyên t c công bình và vô t .

4. Toà Án Đ c L p. Tinh th n pháp tr ph i đ t trên m i quy n l i c a b t c m t đ ng phái chính tr nào, và các th m phán ph i đ c l p. Chúng ta c n thi t l p m t toà án hi n pháp t i cao và l p ra nh ng th t c đ duy t xét l i hi n pháp. Càng s m càng t t, chúng ta nên hu b t t c các U ban Chính tr và Pháp v hi n đang cho phép các đ ng viên Đ ng c ng s n m i c p đ c quy t đ nh các v án nh y c m v chính tr t tr c phiên x hay ngoài tòa án. Chúng ta nên nghiêm c m ch t ch vi c dùng các công s vào m c đích t nhân.

5. Ki m Soát Công Khai Công Ch c Nhà N c. Quân đ i ph i ch u trách nhi m tr c chính ph, ch không ph i tr c m t đ ng phái chính tr nào, và ph i có tính chuyên nghi p h n n a. Các sĩ quan binh sĩ ph i tuyên th trung thành v i hi n pháp và duy trì m t thái đ vô t không đ ng phái. Nghiêm c m các t ch c đ ng phái chính tr không đ c d nh đáng đ n quân s . T t c các quan ch c nhà n c k c công an ph i ph c v trong t cách vô t không đ ng phái, và cái thói quen hi n th i thiên v m t đ ng phái chính tr trong vi c thuê m n công ch c làm vi c cho nhà n c ph i ch m đ t.

6. Báo Đ m Nhân Quy n. Ph i có s báo đ m nghiêm ch nh cho nhân quyền và tôn tr ng ph m giá con ng i. Ph i có m t U ban Nhân quyền, ch u trách nhi m tr c c quan lập pháp cao nh t, đ ngăn ng a chính ph l m đ ng quy n l c công vào vi c vi ph m nhân quyền. M t Trung Qu c dân ch và h p hi n ph i đ c bi t báo đ m quy n t do cá nhân cho các công dân. Không m t ai b b t bu c ph i ch u đ ng nh ng s b t b , giam c m, h ch h i, bu c t i ho c

trở ng phät mät cách trái phép. Chính sách "Giáo däc cäi täo lao đäng" phäi đäc huä bä.

7. Bäu Cä Các Chäc Vä Nhà Näc. Phäi cä mät hä thäng bäu cä dân chä toàn diän đät căn bän trên "mäi ngäi mät lá phiäu". Viäc bäu cä träc tiäp các chäc vä đäng đäu các cä quan hành chänh các cäp ä các quän huyän, tänh thành, và toàn quäc phäi đäc thäc hiän mät cách cä hä thäng. Quyän tä chäc và tham gia các cuäc bäu cä tä do theo đänh kä cäa công dân phäi gän liän väi nhau.

8. Bình Đäng Giäa Nông Thôn Và Thành Thä. Chä đä đäng ký hä khäu theo hai täng läp phäi đäc huä bä. Chä đä này thiên vä cä dân thành thä và gây tác häi cho dân chúng ä nông thôn. Thay vào đó chúng ta nên thiät läp mät hä thäng cho phép mäi công dân đäu cä quyän läi giäng nhau träc hiän pháp và quyän tä do nhä nhau trong viäc läa chän näi sinh säng.

9. Tä Do Thành Läp Häi Đäan. Quyän tä do cäa công dân đäc thành läp các häi đäan phäi đäc bäo đäm. Chính sách hiän thäi vä viäc đäng ký các tä chäc phi chính phä, đòi häi tä chäc đó "phäi đäc nhäa näc chäp thuän", phäi đäc thay thä bäng mät hä thäng trong đó các tä chäc chä cän đän giän tä đäng ký. Viäc thành läp các đäng phái chính trä nên đäc quän lý bäi hiän pháp và theo luät đänh, cä nghĩa là chúng ta phäi huä bä các đäc ân dành cho mät đäng phái đäc đä quyän näm giä quyän läc, và bäo đäm cho nguyên täc tä do thäng thän tranh đua giäa các đäng phái chính trä.

10. Tä Do Häi Häp. Hiän pháp quy đänh räng viäc tä häp ôn hoà, biäu tình, phän đäi và tä do bày tä täng là nhäng quyän cä bän cäa mät công dân. Đäng cäm quyän và chính phä không đäc phép nhúng tay vào can thiäp trái phép hoäc gây träng iä trái väi hiän pháp.

11. Tä Do Bäy Tä Täng. Chúng ta phäi làm cho quyän tä do ngôn luän, tä do báo chí, và tä do häc häi đäc phä biän, do đó bäo đäm räng mäi công dân đäu đäc thông tin và cä thä thäc hiän quyän giám sát chính trä cäa mình. Các quyän tä do này nên đäc nâng đä bäng mät Luät Báo Chí nhäm huä bä tät cä các hän chä chính trä trên báo chí. Đäu khoän hiän hành trong Bä Luät Hình Sä nhäc đän "täi kích đäng lät đä quyän läc nhäa näc" phäi đäc huä bä. Chúng ta nên chäm đät cái thói quen coi chä nghĩa là täi ác.

12. Tä Do Tôn Giáo. Chúng ta phäi bäo đäm cho quyän tä do tôn giáo, tä do tín ngäng và tiän hành viäc tách räi tôn giáo ra khäi nhäa näc. Chính phä không đäc phép can thiäp vào các

hội đồng tôn giáo ôn hoà. Chúng ta phải huỷ bỏ bất cứ mô hình luật lệ, quy định hoặc phép tắc của địa phương nào làm cản trở hoặc cản đoán quyền tự do tôn giáo của công dân. Chúng ta phải huỷ bỏ cái chính sách hạn hành đòi hỏi các tôn giáo (và nếu thì phương của họ) phải xin phép được chính quyền chấp thuận trước, và thay thế bằng một hệ thống, trong đó việc đăng ký và nhận ai muốn đăng ký, là do tự do của họ.

13. Giáo Dục Công Dân. Trong các nhà trường chúng ta phải huỷ bỏ các môn học và kiểm tra chính trị được đưa ra để nhồi sọ tư tưởng của nhà nước vào đầu các học sinh, và làm theo nhu cầu xã hội cho quyền cải tạo được. Chúng ta phải thay thế các môn học chính trị này bằng môn giáo dục công dân để thăng tiến các giá trị phổ quát và các quyền của người dân, nuôi dưỡng ý thức công dân và khuyến khích các đức tính nhân phẩm cho xã hội.

14. Bảo Vệ Tài Sản Tư Nhân. Chúng ta phải thiết lập và bảo vệ quyền tự hữu tài sản, và để xứng đáng một hệ thống kinh tế thị trường tự do và công bằng. Chúng ta phải huỷ bỏ việc nhà nước được quyền trong thị trường, kìm hãm và bảo đảm quyền tự do khai thác ra một doanh nghiệp mới. Chúng ta nên thiết lập một Ủy ban Tài sản Nhà nước, chịu trách nhiệm báo cáo cho quốc hội, để giám sát việc chuyển các doanh nghiệp quốc doanh sang cho tư nhân làm chủ, trong một phương cách cạnh tranh thị trường, và tự do. Chúng ta phải tiến hành một chính sách cải cách ruộng đất nhằm khuyến khích quyền tự hữu đất đai, bảo đảm quyền tự do mua bán đất đai, và cho phép giá trị thị trường của tài sản tư nhân được phản ánh thị trường trên thị trường.

15. Tài Chánh Và Cải Cách Thuế Vụ. Chúng ta phải thiết lập một hệ thống tài chính công bằng có trách nhiệm theo quy định dân chủ để bảo đảm cho quyền lợi của người đóng thuế được bảo vệ và hội đồng điều chỉnh các thủ tục pháp lý. Chúng ta cần một hệ thống mà trong đó, tất cả các nguồn thu nhập công thuế và một cấp chính quyền nào đó — trung ương, tỉnh thành, quận huyện hoặc địa phương — được kiểm soát cấp đó. Chúng ta cần một cuộc cải cách thuế vụ quản trị để huỷ bỏ bất cứ các loại thuế bất công nào, để giảm thiểu hoá hệ thống thuế vụ, và chia sẻ gánh nặng thuế má một cách đồng đều. Quan chức chính phủ không được phép gia tăng thuế má, hoặc đưa ra những loại thuế mới, nếu không có sự bàn thảo công khai và được một quốc hội dân chủ chấp thuận. Chúng ta nên cải cách chính sách và quy định về thuế nhằm mục đích khuyến khích sự tranh đua cạnh tranh của nhiều thành phần tham gia thị trường khác nhau.

16. An Sinh Xã Hội. Chúng ta phải thiết lập một hệ thống an sinh xã hội công bằng và thích ứng để che chở cho tất cả các công dân, và bảo đảm cho các đồng nghiệp cần bản thân được giáo dục, chăm sóc y tế, an sinh hưu trí và việc làm.

17. Báo Về Môi Trường. Chúng ta cần báo về môi trường thiên nhiên và khuyến khích phát triển báo mạng mới phương cách có thể chủ động được và có trách nhiệm đối với con cháu chúng ta cũng như toàn nhân loại. Điều này có nghĩa là đòi hỏi nhà nước và quan chức các cấp không chỉ làm những gì phải làm để đạt được những mục tiêu này, mà còn phải chấp nhận sự giám sát và tham gia của các tổ chức phi chính phủ.

18. Một Cộng Hoà Liên Bang. Một nước Trung Quốc dân chủ phải tìm cách hành động như một cộng đồng quốc gia quản lý có trách nhiệm để góp phần vào nền hoà bình và phát triển ở khu vực Á Châu Thái Bình Dương, bằng cách tiếp xúc với những quốc gia khác trong tinh thần bình đẳng và thông thương. Tại Hong Kong và Macao, chúng ta phải ngừng những quy định do đã có sẵn ở đó. Với vấn đề Đài Loan, chúng ta phải tuyên bố cam kết những nguyên tắc từ do dân chủ, và sau đó, thông qua những cách bình đẳng, và sẵn sàng thảo luận để tìm một công thức cho sự thông thương nhất trong hoà bình. Chúng ta phải giới hạn quy định các mặt bất đồng trong các khu vực dân tộc thiểu số ở Trung Quốc và mặt đối đầu ở các vùng, tìm kiếm những phương cách để tạo ra một cộng đồng có khả năng làm việc, mà trong đó tất cả các nhóm thiểu số và tôn giáo có thể phát triển. Cuối cùng chúng ta nên nhúng vào mục tiêu liên bang các cộng đồng dân cư Trung Quốc.

19. Sự Thốt Trong Hoà Giải. Chúng ta phải phục hồi uy tín cho tất cả những người có thân nhân của họ, những người đã bị bắt bớ trong các chiến dịch đàn áp chính trị trong quá khứ, hoặc những người bị gán cho là thành phần tội phạm vì tư tưởng, rồi nói họ có tín ngưỡng của họ. Nhà nước nên bắt thông qua những người này. Tất cả các tù nhân chính trị và thông tin phải được trả tự do. Nên có một Ủy ban Điều tra Sự thật với nhiệm vụ tìm kiếm sự thật và xác định trách nhiệm về những người bị bắt công và hành động tàn bạo trong quá khứ, duy trì công lý, và trên những căn bản này, tìm kiếm sự hoà giải xã hội.

Trung Quốc là một quốc gia quản lý trên thế giới, là một trong năm thành viên thông thường của Hội đồng Bảo an Liên Hợp Quốc, và là một thành viên của Hội đồng Nhân quyền Liên Hợp Quốc, phải đóng góp vào nền hoà bình nhân loại và tiến bộ về nhân quyền.

Những bất hạnh thay, thế giới của chúng ta hôm nay lại là quốc gia duy nhất trong các quốc gia quản lý vẫn còn sa lầy trong vũng bùn của các tài chính trị. Họ thông tin chính trị của chúng ta tiếp tục gây ra những thảm họa nhân quyền và khủng hoảng xã hội, do đó, không những chỉ bóp chết sự phát triển của chính Trung Quốc, những còn giới hạn sự tiến bộ của tất cả các nền văn minh nhân loại. Điều này phải được thay đổi, thế giới là phải được thay đổi. Vì dân chủ hoá nền chính trị Trung Quốc không thể lâu hơn.

Vì thế, chúng tôi gäng säc đäa tinh thän vào hành đäng bäng cách công bä Hiän chäng 08. Chúng tôi hy väng räng đäng bào cäa chúng tôi, nhäng ngäi cùng có nhäng cäm nhän täng tä vä sä khäng hoäng, tinh thän trách nhiäm, và sä mänh, cho dù là hä đang ở trong hay ngoài chính quyän, bät kä đän đäa vä xã häi, sä gät nhäng mäi bät hoà nhä nhoi sang mät bên đä näm läy nhäng mäc tiêu to län cäa phong trào công dân này. Cùng väi nhau, chúng ta có thể làm viäc cho nhäng thay đäi quan träng trong xã häi Trung Quäc, và nhanh chóng thiät läp mät quäc gia tä do, dân chä và häp hiän. Chúng ta có thể đem läi cho thế nhäng mäc tiêu và lý täng này mà đäng bào chúng ta đã không ngäng tìm kiäm suốt hän mät trăm năm, và có thể mang läi mät chäng räc rä mäi cho nän văn minh Trung Quäc.